

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

технології та техніки. Ця проблема має особливе значення у процесі підготовки фахівців за технологічними та механічними спеціальностями, оскільки у навчальних програмах цих спеціальностей 30-40% дисциплін циклу професійно-практичної підготовки базуються на фундаментальних знаннях із загальної фізики.

Однак в останні роки спостерігається значне зниження рівня знань студентів з фізики, що впливає на засвоєння студентами інших курсів. Про це свідчать результати зрізу знань студентів з фізики: за останні три роки лише 10-15% студентів показали достатній рівень знань. Починаючи з дев'яностих років, відбулося значне скорочення занять фізикою. Це дало студентам негативне ставлення до фізики як до непрофільної дисципліни.

Експериментальна та лабораторна робота у курсі фізики пропонує великі можливості для практичної підготовки студентів. Принцип професійної орієнтації викладання фізики покликаний забезпечити глибокий зв'язок між основними та професійними компонентами підготовки фахівця. Лекційний курс слід доповнити акцентом на практичному застосуванні фізичних явищ та законів, враховуючи профіль підготовки студентів. Перспективами подальших досліджень є розробка лабораторного обладнання та методів практичної роботи. За умови правильного підбору вмісту та обладнання фізичної практики це дозволить сформувати професійні навички майбутніх фахівців з вивчення фізики.

УДК 821.161.2

ДО ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ФАХОВОГО МОВЛЕННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ТЕХНІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

Я.В. Машарова, О.В. Шевчук

Досконала мова, у тому числі мова фаху, визначається наступними ознаками: логічною послідовністю, правильністю вживання термінів, точністю та ясністю формулювань. Логічний виклад інформації та вільне володіння мовними засобами, що забезпечують зв'язне мовлення, є запорукою досягнення логічної послідовності викладу матеріалу.

Точність, ясність, доречність фахового мовлення забезпечуються вмінням поєднати володіння певною інформацією з досконалою мовленнєвою підготовкою, зокрема спроможністю вибрати оптимальну за змістом форму розповіді, опису, відповіді тощо для кожної конкретної ситуації. Під правильністю мовлення розуміємо точне формулювання понять та термінів, доречне їх уживання у тексті. У свою чергу, вона досягається суворим дотриманням ustalених літературних норм правопису й вимови, будови словосполучень і речень.

Досконале знання мови, вільне володіння нею - це використання мовних засобів залежно від сфери, мети й ситуації спілкування, це належна мовна

культура, у тому числі культура професійної мови, яка забезпечує мовленнєву компетенцію особистості в її професійній діяльності [2].

Отже, метою практичних занять з української мови за професійним спрямуванням є формування логіки викладу думки, його точності та правильності через систему галузевої та загальнонаукової термінології, створеної за лексичними, морфологічними, синтаксичними нормами української літературної мови. Досвід викладання означеного курсу доводить, що студенти на практиці переконуються у необхідності вивчення особливостей фахового мовлення, досягнення якості, зрозумілості тексту. Саме тому питання лексичної синонімії у практиці побудови фахового тексту або перекладу за допомогою комп'ютера заслуговують на особливу увагу.

Зокрема залежність від контексту зобов'язує критично оцінювати прямий комп'ютерний переклад та хаотичний підбір потрібного слова із словника. Під час перекладу багатозначних російських слів слід ураховувати підвищену лексичну синонімію української мови. У протилежному випадку вірогідні помилки можуть зруйнувати наукову або ділову основу відповідного тексту, наприклад: «способность к чему-либо», «умственная способность», «покупательная способность» - здатність до чогось (потенційна можливість), розумова здібність (показник таланту), купівельна спроможність (показник фінансових можливостей); «технические средства», «денежные средства», «средства труда» - технічні засоби (обладнання), кошти (фінанси), знаряддя праці (предмети); «я считаю, что...», «считать до ста» - я вважаю, що ... (пропозиція), рахувати до ста (підрахунок) тощо.

Причиною текстових помилок часто є і міжмовна омонімія: «область виробництва» замість галузь, «минула неділя» замість тиждень, «об'єм виробництва» замість обсяг (термін «об'єм» вживається як фізична величина) тощо.

Природа наведених прикладів вірогідних помилок полягає у тому, що українська мова, тривалий час контактуючи з багатьма європейськими мовами, вибираючи своєрідність їх лексики, зберегла свої варіанти, що стали основою для розгалуженої лексико-семантичної системи. У зв'язку з цим у межах курсу української мови за професійним спрямуванням сформульовано певні рекомендації щодо складання фахових та ділових текстів. Зокрема, на окрему увагу заслуговує тенденція до інтернаціоналізації термінологічних можливостей. При наявності двох або більше варіантів перевага надається інтернаціональному варіантові, якщо він широко увійшов у розмовну практику (процент, телефонна трубка), або українському (слов'янському), якщо він більш відомий і прийнятний (вертоліт).

За наявності двох українських варіантів у професійному спілкуванні перевага надається нейтральному, наприклад: заробітна плата, а не платня. У цьому контексті в діловому і науковому стилях значну роль відіграють книжні слова, а вживання професійних жаргонів незвичної форми і змісту зводиться нанівець.

Наведені вище роздуми й відповідні приклади ще раз доводять те, що невміле використання лексичної системи у професійному мовленні перетворює процес спілкування на мовленнєвий потік з великою кількістю двозначних формулювань.

Системний підхід у розробленні науково-методичного забезпечення курсу українська мова за професійним спрямуванням полягає зокрема у поглибленому вивченні лексичних особливостей української мови та принципів вживання термінології у практиці професійного спілкування.

Література

1. Винославська О. В. Розвиток практичної компоненти комунікативної компетентності студентів технічного університету / О.В. Винославська, Н.Г. Андрійченко // Практична психологія та соціальна робота. - 2004. – № 12. - С. 65-69.

2. Чмут Т. К. Культура спілкування / Чмут Т.К. - Хмельницький, 1999. - 358 с.

УДК 821.161. 2

ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ І НАСТУПНІСТЬ У ВИВЧЕННІ УКРАЇНСЬКОГО МОВЛЕННЯ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ І ВИЩІЙ ШКОЛАХ

О.І. Філіпенко

Мова - напрочуд сильний засіб,
але треба мати багато розуму,
щоб користуватися ним.

Гегель

Про значення мови в житті суспільства неодноразово було наголошено в багатьох дослідженнях, оскільки мова виконує в суспільстві багато різноманітних функцій: номінативну, пізнавальну, мислеоформлювальну, комунікативну, емотивну, інтелектуально-художню тощо.

Культура мовлення безпосередньо пов'язана з культурою суспільства загалом, і рівень її визначається як ступенем культури всього суспільства, так і кожного його члена зокрема. Відтак вивченню мови у загальноосвітній школі варто приділяти величезної уваги, оскільки саме там закладаються основи лінгвістичних знань, виробляються навички правильної побудови висловлювань, логічне вербальне оформлення думки.

Студіювання проблеми вивчення мови в загальноосвітній школі та наступність в опрацюванні та удосконаленні знань із зазначеної дисципліни у вищій є **метою** нашої роботи.

Програма загальноосвітньої школи передбачає вивчення учнями основ фонетики і графіки, граматики та орфографії (правопис), морфології (будова слова, частини мови), синтаксису (словосполучення та речення: їхня будова та

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

29. Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
30. Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
31. Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
32. Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
33. Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
34. Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
35. Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
36. Харківський національний медичний університет, м. Харків
37. Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Методика викладання курсу «Загальна фізика»	
В.Г. Задорожний	141
Роль фізичного курсу в технічному вищому закладі	
А.Є. Сергєєва, В.Б. Роганков	142
До проблеми викладання фахового мовлення у вищих навчальних закладах технічного спрямування	
Я.В. Машарова, О.В. Шевчук	143
Перспективність і наступність у вивченні українського мовлення в загальноосвітній і вищій школах	
О.І. Філіпенко	145
Підвищення мотивації до вивчення Української мови як іноземної	
О.В. Гриньків	147
Використання методу роботи в групах на практичних заняттях з бухгалтерського обліку	
В.В. Протасов	150
Методичні рекомендації щодо вдосконалення якості лекцій	
Р.В. Амбарцумянц, М.І. Субботіна	153
Реформа вищої освіти як фактор формування нової сучасної еліти в Україні	
С.О. Лозинська, С.М. Рутар	154
Лекція як провідна форма навчання у ЗВО	
В.А. Самофатова	157
Комп'ютерне тестування в забезпеченні якості освіти	
С.М. Соц, Н.В. Хоренжий, А.П. Лапінська	158
Інтерес як найважливіший чинник навчальної діяльності студента	
О.О. Стояно	159
Шляхи підвищення успіху студентів у закладах вищої освіти США	
О.І. Козьменко	161
Міжнародна академічна мобільність як фактор підвищення якості освіти	
М.Р. Мардар, Ю.С. Левчук	163
Тренінг командоутворення як основа самоорганізації студентської групи	
А.В. Черкаський	166
Особливості вищої освіти в Чехії	
О.В. Калита	168
Сучасна практична підготовка фахівців молочної, олійно-жирової та косметичної галузей	
О.В. Севастьянова, Є.О. Котляр, Т.В. Маковська	170
Оцінювання як інструмент забезпечення якості вищої освіти	
І.В. Соколова	172
Структурно-змістовний модус професійної ідентичності майбутніх фахівців медичної галузі	
А.Г. Разумна	176
Організаційно-практичні засоби виховання комунікативних компетенцій журналіста	
С.В. Кандюк-Лебідь	179
Зв'язок вищої школи з життям	
М.М. Зацеркляний	181